

Concept-verslag van de vergadering van de statencommissie Water en Milieu van 17 november 2003

Aanwezig:

drs. J.H.A. van Oostrum (voorzitter), mw. drs. J. Vonk (CDA), mw. ir. A.A. Swets (CDA), E. Jongsma (CDA), mw. drs. ing. L.L. Oostlander (CDA), J.L.M.M. Damen (VVD), mr. A.G. van Malenstein (PvdA), mw. mr. K.J. Fokker (PvdA), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), mw. drs. M.C. Das (GL), drs. R. Vis (GL), J.R. Ploeger (D66), L. de Vries (SP), H.J. van der Wind (SGP), ir. J.E.F. Landman (CU), mw. mr. E.C.A.M. Boot (LPF)

Voorts aanwezig: gedeputeerde J. Binnekamp.

Afwezig met kennisgeving: mw. Stadhouders (CDA) en mevr. Oosterhuis (VVD)

Ambtelijke delegatie: de heren De Loor, Wagener, Rijnders, Udding, Van der Vat, Roberts, Gerretsen, Kluitmans, Nijsten, Valkonet.

mw. W. Voorneman-Rikkers (notuliste Voorneman Van Weerd Notuleerbureau)

Adjunct-griffier: L.C.A.W. Graafhuis

---

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

De voorzitter deelt mede, dat bericht van verhindering is ontvangen van mw. Stadhouders en mw. Oosterhuis. Voorts deelt spreker mede dat gedeputeerde Binnekamp op verzoek van een tweetal fracties bij dit agendapunt in zal gaan op de recente ontwikkelingen in Amersfoort naar aanleiding van de baggerberging. Hij stelt de berokken fracties als eerste in de gelegenheid hun vragen te stellen.

Mw. Oostlander heeft begrepen dat een tweetal zaken speelt: de onduidelijkheid rondom het al dan niet Europees aanbesteden en het bestemmingsplan. Spreekster verzoekt de gedeputeerde nader toe te lichten hoe een en ander is gelopen en wat de rol van de provincie daarin is geweest.

De heer Vis merkt op dat bij de provincie bekend was, dat in Amersfoort de baggerstort een zeer gevoelig onderwerp is. Spreker heeft begrepen dat de provincie de gemeenteraad niet op een juiste wijze heeft uitgenodigd voor de ondertekening van het convenant. Enerzijds is dit een gevolg geweest van de wijze waarop de griffie van de gemeente is omgegaan met de uitnodiging; anderzijds had dit te maken met de wijze waarop de provincie de uitnodiging had geadresseerd. De uitnodiging is op grond van de adressering terechtgekomen in de leeskast voor de raadsleden, hetgeen zeer gevoelig lag. Spreker informeert hoe de communicatie tussen de provincie en de gemeente Amersfoort in deze is geweest.

Vervolgens vestigt spreker de aandacht op de Europese aanbesteding. Vanuit de provincie is altijd nadrukkelijk gezegd, dat de Europese aanbesteding niet van toepassing was. Echter, vanaf het moment dat de Europese Commissie een uitspraak deed over het Grensmaasproject in Limburg begonnen de provincie en haar (externe) juridische adviseurs te twifelen. Het vorenstaande verbaast spreker omdat de Europese Commissie geen jurisprudentie pleegt, maar een en ander bekijkt op basis van de gestelde criteria. Spreker informeert op welke wijze het vorenstaande naar de gemeente Amersfoort is gecommuniceerd.

Tot slot vestigt spreker de aandacht op de website van de provincie, waarop besluiten van GS staan. Over het op de website te lezen besluit, dat GS instemden met het bestemmingsplan behoudens de bepaling in artikel 4, lid 1 is in Amersfoort commotie ontstaan, omdat de gemeente daarover nog niet was geïnformeerd. Daarop is een brief van GS geschreven. Op grond van het bovenstaande heeft de gemeenteraad B&W beticht van onbetrouwbaarheid omdat informatie zou zijn achtergehouden dan wel verkeerde informatie zou zijn verstrekt, hetgeen een hele zware politieke beschuldiging betreft.

Mw. Oostlander deelt mede dat de CDA-fractie zich aansluit bij de vragen van de GL-fractie.

De heer Landman memoreert in de vorige vergadering te hebben gevraagd of de neuzen van de provincie en de gemeente Amersfoort dezelfde kant uitstonden, hetgeen door de gedeputeerde nadrukkelijk bevestigend werd beantwoord. Spreker sluit zich aan bij de gestelde vragen. Hij informeert of de ontstane situatie bestuurlijk gezien consequenties heeft voor de voortgang van het baggerbergingsvraagstuk.

Gedeputeerde Binnekamp zet uiteen dat bij de afspraken om te komen tot de convenanten het fenomeen Europese aanbesteding niet betrokken is geweest. Gaande de besprekingen werd helder dat de Europese Commissie moeite had met het Grensmaasproject. De Europese Commissie heeft gemeend het rijk te moeten wijzen op de Europese aanbestedingsregelingen. Op grond hiervan heeft de provincie advies gevraagd bij externe juristen en Economische Zaken. Of al dan niet Europees moet worden aanbesteed werd pas manifest op

het moment dat tot ondertekening van de convenanten zou worden overgegaan. Van Economische Zaken kwam een tweeslachtig advies. Het probleem spitste zich met name toe op het feit, dat uit de tekst van de convenanten zou kunnen worden opgemaakt dat sprake is van een één op één opdracht (een concessieovereenkomst). Om alle juridische onzekerheid en aansprakelijkheid uit te sluiten heeft de provincie aangegeven eerst helderheid te willen hebben over de Europese aanbesteding en is de ondertekening van de convenanten uitgesteld. Direct hierna heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente en de fa. Smink en zijn partijen overeengekomen te kiezen voor andere formuleringen in de convenanten waardoor de één op één opdracht daaruit niet meer kan worden opgemaakt. Deze week hadden partijen een nieuwe datum willen afspreken voor de ondertekening van de convenanten.

De genodigden voor de ondertekening van de convenanten zijn door de provincie telefonisch benaderd over het uitstel. Op dat moment bleek dat niet alle raadsleden van de gemeente op de hoogte waren, omdat de uitnodiging (gericht aan alle raadsleden) die naar de griffie van Amersfoort was gestuurd, niet aan alle raadsleden afzonderlijk was gezonden, maar was neergelegd op de leeskamer.

Met betrekking tot de brief van GS d.d. 27 oktober 2003 memoreert spreker dat in 2002 aan de gemeente Amersfoort een aanwijzing is gegeven om een bestemmingsplan te maken. In de aanwijzing stond als zoekgebied 92 ha. Na die aanwijzing kwam Smink met een technisch omkaderd putmodel waarbij slechts 33 ha nodig zou zijn. Op grond hiervan heeft de provincie aangegeven uit te gaan van de 33 ha, zij het dat in verband met de juridische zekerstelling in het bestemmingsplan wel uitgegaan diende te blijven worden van 92 ha. De gemeente Amersfoort heeft in het bestemmingsplan uitsluitend 33 ha opgenomen. De gemeenteraad heeft daarmee niet gehandeld conform de aanwijzing. Afgesproken was de convenanten niet eerder te ondertekenen dan nadat vanuit de provincie het signaal zou komen dat het bestemmingsplan zou worden goedgekeurd. Op 27 oktober 2003 is een brief gezonden naar B&W Amersfoort waarin staat vermeld dat de provincie in beginsel kan instemmen met het bestemmingsplan met uitzondering van artikel 4, lid 1. B&W Amersfoort heeft de brief van de provincie kennelijk niet verspreid naar alle raadsleden afzonderlijk.

Spreker is van mening dat de provincie in ruim voldoende mate heeft gecommuniceerd met B&W en B&W ook met het schrijven van 27 oktober 2003, ruime tijd voor de gemeenteraadsvergadering, op de hoogte heeft gesteld van het standpunt van GS met betrekking tot het bestemmingsplan. Dat door de actiegroep GUS op de website werd ontdekt dat er een brief is van de provincie, kan de provincie niet worden aangerekend.

Desgevraagd merkt spreker op dat de brief d.d. 27 oktober 2003 geen besluit betreft maar een aankondiging. Tegen het bestemmingsplan zijn bezwaren ingediend, zodat het bestemmingsplan pas jan/feb. 2004 vastgesteld zal kunnen worden.

Tot slot deelt spreker mede dat de neuzen van de provincie en de gemeente nog steeds dezelfde kant op staan. De intentie is de convenanten op korte termijn te ondertekenen en bestuurlijk door te gaan met realisering voor baggerstort maar ook het zoeken naar alternatieven.

De heer Reerink informeert of de tekstwijziging in de convenanten betekent dat de provincie medeondertekenaar en daarmee medeverantwoordelijk wordt.

Mw. Oostlander acht het een goede zaak dat de insteek blijft de ingeslagen weg te volgen. Wel is spreekster van mening dat, gelet op het gevoelige karakter, de onduidelijkheid over de Europese aanbesteding, de gevolgde procedure, geen schoonheidsprijs verdient. De PS-leden hadden wel een persoonlijke uitnodiging ontvangen voor de ondertekening van de convenanten; zij betreurt dat de provincie in verband met de gevoeligheid niet de moeite heeft genomen de 39 gemeenteraadsleden ook een persoonlijke uitnodiging te sturen. Een dergelijk gevoelig dossier vereist een uiterst zorgvuldige communicatie. In die zin pleit spreekster voor meer regie op dit dossier.

De heer Van der Wind ondersteunt het betoog van de CDA-fractie.

De heer De Vries ondersteunt het betoog van de PvdA- en de CDA-fractie.

De heer Vis benadrukt nogmaals dat het hem gaat om de wijze waarop twee overheidsorganen, de provincie en de gemeente, met elkaar communiceren over politiek gevoelige onderwerpen. Spreker sluit zich aan bij het betoog van de CDA-fractie. In het duale stelsel gaat het niet meer alleen om het College van B&W, maar ook om de gemeenteraad.

Dat actiegroepen als GUS hun eigen strategie gebruiken is terecht. De gemeenteraad gaat af op informatie van het College en van actiegroepen. Eén van de eerste punten, waarover de gemeenteraad heeft gesproken op het moment dat sprake was van een aanwijzing en de keuze moest worden gemaakt al dan niet zelf een bestemmingsplan op te stellen, was de Europese aanbesteding en de eventuele problemen rondom de concessie. Spreker bestrijdt dat de discussie over de Europese aanbesteding pas ter sprake is gekomen vlak voor het moment van ondertekening van de convenanten. Al in augustus heeft het College in de raad meegedeeld dat, conform mededeling van de provincie, niet Europees behoefde te worden aanbesteed.

Spreker vindt de zaak dermate belangrijk dat de GL-fractie voorstelt de provincie samen met de gemeente een onderzoek te laten doen naar de wijze waarop tussen de provincie en de gemeente is gecommuniceerd.

De heer Damen ondersteunt het betoog van de PvdA- en CDA-fractie met betrekking tot de Europese aanbesteding i.c. de verzending van de uitnodigingsbrief. De VVD-fractie is geen voorstander van het voorstel van de GL-fractie.

Gedeputeerde Binnekamp merkt ter zake de Europese aanbesteding op dat van belang is dat geen sprake is van een concessieovereenkomst. Alle betrokken partijen zijn er voorstander van dat – indien de baggerstort in Amersfoort moet komen – dit door Smink gebeurt; dit is gekoppeld aan de 33 ha. Thans is een en ander wat vrijblijvender geformuleerd zodat uit de tekst niet kan worden opgemaakt dat op voorhand sprake is van een opdracht. Er wordt derhalve niet afgezien van de intentie om een baggerstort te realiseren.

Spreker is van mening dat het ambtelijk apparaat goed heeft gehandeld met de uitnodiging. Het gaat om de intentie. De provincie heeft het gemeentebestuur en de raad op de hoogte willen stellen van de ondertekening. Spreker neemt nota van de opmerking van de CDA-fractie in deze en zal dit in toekomstige gevallen in overweging nemen.

Spreker heeft de indruk dat er heel goed gemanaged wordt op dit dossier. Er heeft zeer intensief en veelvuldig overleg plaatsgevonden met de ambtenaren van Amersfoort. Er is gezamenlijk contact gelegd met juridische adviesbureaus, de adviezen zijn gezamenlijk geanalyseerd en gezamenlijk is geconcludeerd dat het wenselijk was de ondertekening van de convenanten uit te stellen. Het is spreker bekend dat de Europese aanbesteding in Amersfoort heel gevoelig ligt en dat dit punt eerder door GUS is aangekaart. Het werd echter manifester op het moment dat de berichten kwamen vanuit de Europese Commissie richting het rijk.

De heer Vis memoreert dat in augustus in de gemeenteraad van Amersfoort een besluit is genomen over het bestemmingsplan. Dat is mede gedaan op basis van de uitspraak van de provincie i.c. GS dat er niet Europees behoefde te worden aanbesteed. Dit was door in- en externe juristen bekeken. De twijfel die is ontstaan na de uitspraak van de Europese Commissie ter zake het Grensmaasproject is een ander verhaal.

Gedeputeerde Binnekamp deelt mede dat voor zover hem bekend inderdaad is gesproken over Europese aanbesteding en dat daarbij van de zijde van de provincie de verwachting is uitgesproken dat het niet hoefde. Of expliciet is uitgesproken dat niet Europees behoefde te worden aanbesteed, zou spreker nader moeten onderzoeken.

De heer Reerink memoreert dat het antwoord op zijn vraag zal blijken uit de tekst van de convenanten, waarvan de commissie conform eerdere toezegging te zijner tijd een afschrift zal ontvangen.

De voorzitter constateert, dat de overige fracties op dit moment geen behoefte hebben aan een nader onderzoek over de wijze waarop de communicatie is verlopen.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mw. Swets stelt de voorzitter voor de stand van zaken Nedereindse Plas in het vervolg als vast punt te agenderen bij de mededelingen.

Gedeputeerde Binnekamp licht de voortgang als volgt toe. De gemeente Utrecht is inmiddels begonnen met de ontwikkeling van de wielerveding. Tijdens de besprekingen over de 'knip', de oplevering, de aanleg van de wielerveding, e.d. zijn door Van Mourik steeds weer andere eisen op tafel gelegd. Een hele zware eis is de één op één opdracht die Van Mourik nastreeft indien de Arcadiavariant tot uitvoer wordt gebracht. De stad Utrecht is bepalend als het gaat om de uitvoering van de Arcadisvariant. Provincie en de gemeente Utrecht staan op het standpunt dat aan de regelgeving moet worden gehouden; indien niet Europees hoeft te worden aanbesteed dan zal openbaar moeten worden aanbesteed. Op 18 november a.s. vindt overleg plaats met Van Mourik en zal een besluit moeten vallen. Dat betekent dat Van Mourik moet aangeven of zij bereid zijn Europees of openbaar aan te besteden. Overigens is wellicht een andere constructie mogelijk in die zin dat (ook juridisch) wordt onderzocht of het zand, dat thans in Leidsche Rijn bij de Haarijnse Plas wordt verworven, kan worden afgevoerd naar de Nedereindse Plas. Indien Van Mourik het convenant niet tekent omdat hij de opdracht niet krijgt, zal het besluit moeten worden genomen van 'go or no go'. Het recreatieschap wordt betrokken bij de ontwikkeling. Ook over dit dossier is heel veel gecommuniceerd; er is veelvuldig overleg gevoerd. Spreker heeft uit bedrijfseconomisch oogpunt begrip voor de houding van Van Mourik; het moet echter wel kunnen binnen de geldende voorwaarden.

3. Concept-verslag 6 oktober 2003

M.b.t. de tekst

Er is een schriftelijke correctie ontvangen van mw. Swets, die in het verslag zal worden verwerkt. Deze betreft een tussenvoegen op pagina 4 betreffende het Windplan: "Zij informeert naar de reden, mede gelet op het feit dat in Abcoude sprake is van een particulier initiatief, hoewel er ook veel weerstand bestaat tegen windmolens. Tot slot....".

Blz. 5, 12^e regel van onderen: SGP-fractie wijzigen in SP-fractie.

Met in achtneming van voornoemde wijzigingen wordt het verslag vastgesteld.

N.a.v. de inhoud

Blz. 8, inzake presentatie stand van zaken Waterhuishoudingsplan 3.

De heer Jongsmma deelt mede, dat de presentie van mw. De Pater niet als bijlage aan het verslag is gevoegd. De voorzitter zegt toe dat deze alsnog aan de commissie zal worden toegezonden.

Blz. 20, inzake notitie Europese Subsidieregeling Natuurlijke Handicaps

De heer Van der Wind informeert wanneer de commissie de notitie tegemoet kan zien.

Gedeputeerde Binnekamp merkt op, dat dit onderwerp bij de commissie REG thuishoort.

De heer Van der Wind merkt op dat in het WHP aan deze regeling wordt gerefereerd. In die zin is het voor de SGP-fractie in ieder geval van belang te weten waar de problemen met deze regeling liggen. Gedeputeerde Binnekamp zegt toe ervoor te zullen zorgdragen dat deze vraag terecht komt bij de commissie REG.

Blz. 7, inzake MER grootschalige locaties windenergie. De heer Landman deelt mede dat hij a.s. donderdag op uitnodiging van de NOVEM een aantal windmolenparken gaat bezoeken. Wellicht is een dergelijke excursie ook zinvol voor de commissie WEM en REG. De heer Damen memoreert dat de gezamenlijke commissies WEM en REG ruim een jaar geleden een werkbezoek hebben gebracht aan een aantal windmolenlocaties. De behoefte aan een excursie zal door de statengriffie opnieuw worden gepeild.

Blz. 20, inzake actieplan voor de resterende 2 jaar van het WHP.

Gedeputeerde Binnekamp zegt toe dat het actieplan WHP in januari tegemoet kan worden gezien. Er wordt een overzicht gemaakt van acties die al uitgevoerd zijn en nog volgen.

4. (Gewijzigde)Ontwerpbegroting 2004 Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding/ Piekbestrijding 2003-2006

De heer Damen merkt op, dat de VDD-fractie tijdens de excursie de nodige informatie heeft verkregen en heeft geconstateerd dat de medewerkers zeer gemotiveerd zijn. De aanpak is duidelijk verbeterd ten opzichte van enkele jaren geleden en men heeft de VVD-fractie kunnen overtuigen van de noodzaak van de piekbestrijding. Op grond van het vorenstaande kan worden ingestemd met het onderhavige voorstel, waarbij wel wordt gepleit voor afstemming van de diverse voorgenomen plannen zodat met weet waar de komende jaren extra problemen zullen ontstaan ten aanzien van muskusratten. Voorts acht spreker het van belang dat een samenwerking wordt aangegaan met de aangrenzende provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Gelderland.

De heer Vis merkt op dat het de GL-fractie verbaast dat dit onderwerp in het duale stelsel nog voor deze commissie is geagendeerd. Dergelijke zaken dienen primair binnen de GS-begroting te kunnen worden opgevangen. De GL-fractie stemt overigens wel in met het onderhavige voorstel.

De heer Ploeger sluit zich aan bij het betoog van de VVD-fractie, mits samenwerking met de aangrenzende provincies niet is bedoeld in de zin van een samenvoeging.

De heer Landman deelt mede dat de CU-fractie instemt met het onderhavige voorstel. De suggestie wordt meegegeven de boeren in te schakelen bij de bestrijding. Tot slot verzoekt spreker om een tussentijdse rapportage.

De heer De Vries deelt mede dat de SP-fractie zich aansluit bij het betoog van de CU-fractie. De SP-fractie kan instemmen met het onderhavige voorstel. Wel bevreedt het spreker dat de taak deels bij de waterschappen en deels bij de provincie ligt.

De heer Van der Wind deelt mede dat de SGP-fractie is doordrongen van de noodzaak de muskusratten via de piekbestrijding aan te pakken. Spreker memoreert dat de SGP-fractie enkele vragen heeft gesteld met name over de natuurvriendelijke inrichting van de oevers. In de beantwoording wordt gesteld dat niet de indruk mag ontstaan dat het OLM iets tegen natuurvriendelijke oevers heeft. Ook de SGP-fractie heeft hier niets op tegen. In de pers heeft spreker echter gelezen dat de landelijke coördinator muskusrattenbestrijding wijst op het feit dat de inrichting van de natuurvriendelijke oevers steeds meer problemen oplevert. Op grond van het vorenstaande is het – om een en ander in de toekomst zuiver te kunnen begroten – van belang in beeld te krijgen hoe de vangst zich ontwikkelt in die gebieden waar wordt overgegaan tot natuurvriendelijke oevers. Spreker sluit zich aan bij de suggestie van de CU-fractie agrariërs te betrekken bij de bestrijding.

Mw. Boot deelt mede dat de LPF-fractie instemt met het onderhavige voorstel.

Mw. Oostlander deelt mede dat de CDA-fractie zich aansluit bij voorgaande sprekers. De CDA-fractie heeft een aantal regioavonden georganiseerd samen met de GLTO waar bleek dat de muskusratbestrijding bij de inwoners van diverse gebieden hoog op de agenda staat. De CDA-fractie adviseert derhalve positief; wel moet duidelijk zijn, dat het om een tijdelijke uitbreiding gaat; gepleit wordt voor een tussentijdse rapportage. In reactie op de opmerking van de GL-fractie merkt spreekster op dat hier duidelijk meer geld wordt gevraagd. Gelet op het belang informeert spreekster of meer zekerheid is te geven over de dekking van de kosten. Naar aanleiding van de opmerkingen over de ontwikkeling van natuurvriendelijke oevers in relatie tot de muskusrattenpopulatie geeft zij in overweging na te denken over innovaties op het gebied van natuurvriendelijke, muskusratbestendige, oevers.

De heer Reerink deelt mede dat de PvdA-fractie tijdens de excursie heeft geconstateerd dat het OLM een gezonde organisatie is met gezonde mensen. Op grond hiervan heeft de PvdA-fractie tijdens de begrotingsbehandeling ook gezegd geen voorstander te zijn van een fusie met Zuid-Holland. Samenwerking acht spreker wel zinvol; hij mist dit in het onderhavige stuk. Tevens mist spreker de beverrat; hij gaat er echter vanuit dat alle ratten worden meegenomen. De muskusrattenvangers zien veel gebeuren in het veld en weten wat er speelt. Hij pleit ervoor die deskundigheid te gebruiken bij het maken van plannen.

Gedeputeerde Binnekamp licht toe al in een eerder stadium te hebben aangegeven niet uit te zijn op samenvoeging maar op samenwerking met de aangrenzende provincies. Dit is inmiddels ook besproken in het DB en AB. Met de inzet van 5 extra piekbestrijders voor 3 jaar is nogal wat geld gemoeid. Tegen die achtergrond wordt het onderhavige voorstel voorgelegd aan de commissie. Er is een plan van aanpak en het OLM zal via het DB en AB tussentijds rapporteren over de resultaten. Het is niet mogelijk zomaar iedereen in te schakelen bij de muskusrattenbestrijding. Er moet worden voldaan aan bepaalde technieken, waarbij het voorkomen van dierenleed een grote rol speelt. Het verheugt spreker persoonlijk dat de waterschappen hierin voor de helft meedoen, omdat de verantwoordelijkheid in principe bij de provincie ligt. De kosten konden niet meer worden meegenomen in de begroting voor 2004. In het kader van de Voorjaarsnota verwacht spreker de kosten te kunnen dekken uit de post Algemene Middelen/Rerserve. Hierover heeft ook overleg plaatsgevonden met de gedeputeerde Financiën.

De heer Udding deelt mede dat de landelijke coördinator muskusrattenbestrijding met zijn brief aandacht vraagt voor het probleem van de muskusrattenvangst bij de inrichting van natuurvriendelijke oevers. Het OLM anticipeert wel op de inrichting van natuurvriendelijke oevers in die zin dat in het overleg met waterschappen en gemeenten wordt gepleit voor het plaatsen van permanente vangmiddelen in dergelijke oevers.

De heer Landman onderschrijft dat niet iedereen zomaar kan worden ingeschakeld bij de rattenbestrijding. Agrariërs beschikken echter over een zekere deskundigheid op het gebied van omgang met en het gedrag van beesten. Daarbij is deze categorie zeer welwillend en gemotiveerd om mee te helpen. Spreker verzoekt de gedeputeerde slechts het vorenstaande te bepleiten bij het OLM.

De heer De Vries ondersteunt het betoog van de heer Landman.

De heer Van der Wind benadrukt nogmaals dat de SGP-fractie niet tegen natuurvriendelijke oevers is. De vraag is met name nu in beeld te krijgen wat de consequenties voor het OLM zijn van het inrichten van natuurvriendelijke oevers. Dit om te voorkomen dat, indien de consequenties thans niet worden onderkend, natuurvriendelijke oevers op enig moment in een negatief daglicht komen, hetgeen de SGP-fractie zou betreuren.

De heer Reerink deelt spreker mede dat de PvdA-fractie zich kan vinden in het onderhavige voorstel. Gedeputeerde Binnekamp merkt met betrekking tot de suggestie van de heer Landman op bedoeld te hebben, dat het moeilijk realiseerbaar is. De heer Udding voegt hieraan toe dat in het verleden m.n. in de Lopikerwaard ervaringen zijn opgedaan met het inschakelen van agrariërs. In de najaarstrek waren de agrariërs zeer welwillend en gemotiveerd; in het voorjaar kregen de landbouwactiviteiten echter prioriteit. Dit heeft aan het eind van de proef veel werk teweeg gebracht voor het OLM om een en ander weer efficiënt te kunnen laten draaien en weer enigszins zicht te krijgen op de vangstgegevens. In de tweede plaats speelt dierenleed een rol. Het OLM is in het voorjaar met enkele incidenten ter zake geconfronteerd. Inmiddels zijn instructies vervaardigd, waarmee dierenleed niet meer kan voorkomen. Inschakeling van derden levert toch weer het risico van dierenleed op, waarop het OLM kan worden aangekeken hetgeen politiek gezien niet wenselijk is.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert over het onderhavige voorstel.

5. Provinciale bijdrage aan drie GGOR-pilots

De heer Van Malenstein deelt mede dat de PvdA-fractie zich kan vinden in het onderhavige voorstel.

Mw. Oostlander informeert wat de gebiedsgerichte pilots concreet inhouden.

Mw. Boot informeert of het Nationaal Bestuursakkoord Water in IPO-verband wordt afgesloten of tussen de provincie en het rijk onderling.

De heer Van der Wind deelt mede dat de SGP-fractie zich kan vinden in het onderhavige voorstel. Het ware wellicht mooier geweest indien meerdere waterschappen hierbij betrokken zouden zijn.

De heer De Vries sluit zich aan bij de vraag van de CDA-fractie.

De heer Landman deelt mede dat de CU-fractie het een goede zaak acht dat samengewerkt wordt tussen provincie en waterschap. De CU-fractie stemt in met het onderhavige voorstel.

De heer Ploeger sluit zich aan bij de opmerking van de SGP-fractie ten aanzien van de betrokkenheid van de waterschappen. Overigens plaatst de D66-fractie een kanttekening bij het nut van de 2 gebiedsgerichte pilots omdat het om twee dezelfde gebieden gaat. Spreker informeert hoe het waterschap tot deze 2 pilots is gekomen.

De heer Vis deelt mede dat de GL-fractie zich kan vinden in de 3 pilots zeker gelet op de toezegging van de gedeputeerde in de vergadering van 6 oktober jl. dat de verdrogingsproblematiek in de landgoederenzone van Groenraven-oost betrokken zal worden bij de discussie over de verdrogingsproblematiek.

De heer Damen spreekt zijn waardering uit over het onderhavige stuk, waarmee de VVD-fractie kan instemmen. Spreker pleit wel voor een tijdig op elkaar afstemmen van de diverse lopende en voorgenomen plannen. Tot slot verzoekt spreker ter zake het resterende bedrag van €150 miljoen een vergelijkbaar voorstel als het onderhavige aan de commissie voor te leggen.

Gedeputeerde Binnekamp licht toe dat de bedoeling is van een oppervlaktewater gestuurd waterbeheer over te gaan naar een grondwater gestuurd waterbeheer. Het hydrologisch model is een rekenmodel waarmee grondwaterstromingen kunnen worden gesimuleerd zodat kan worden berekend hoe zich dat verhoudt tot het oppervlaktewater. Indien de rekenmodellen in kaart zijn gebracht, moet dat voor andere waterschappen als basis

dienen. Bij kwaliteit en beheer is altijd uitgegaan van oppervlaktewater regiem; nu wordt binnen het GGOR-project het grondwater daarbij betrokken. Op basis van de samenhang tussen grondwater en oppervlaktewater kan worden bepaald welk watersysteem in een gebied gewenst is zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht. De heer Van Malenstein informeert of dit betekent dat de uitkomsten van het onderzoek kunnen aangeven waar bijv. kwelwater opkomt zodat in het WHP maar ook in het streekplan bij het aanwijzen van gebieden kan worden aangegeven welke functies al dan niet wenselijk zouden zijn.

Gedeputeerde Binnekamp onderschrijft het vorenstaande. Het NBW is getekend door het IPO, de Waterschappen, de VNG en het Rijk. HDSR was al bezig in die gebieden en daarbij is aangesloten. Spreker onderschrijft dat een afstemming moet plaatsvinden met voorgenomen plannen. Daar wordt al de nodige aandacht aan besteed.

Desgevraagd wordt geantwoord dat de pilot bouw hydrologisch model in januari 2004 start en eind 2004 moet zijn afgerond; de evaluatie vindt plaats in januari 2005. Ten aanzien van de duur van de twee gebiedsgerichte pilots moet spreker het antwoord schuldig blijven.

Gedeputeerde Binnekamp zegt beantwoording via het verslag toe.

De voorzitter stelt vast dat de commissie zich kan vinden in het onderhavige voorstel.

6. Voortgangsverslag Biologische Landbouw augustus 2003

De heer Van der Wind deelt mede dat in het voortgangsverslag wordt gesproken over de evaluatie van het plan van aanpak en dat door de groei van het aantal biologische bedrijven in beeld te brengen wordt bepaald of het plan van aanpak al dan niet is geslaagd. De SGP-fractie pleit ervoor in de evaluatie aandacht te besteden aan de eventuele neveneffecten van de diverse stimuleringsprojecten. Spreker vermoedt dat bepaalde ideeën en/of werkwijzen uit de biologische landbouw ook door de reguliere bedrijven worden opgepakt. Spreker zou het betreuren indien deze positieve effecten buiten beeld zouden blijven. Als men het al dan niet slagen van deze fase puur gaat afrekenen op het aantal bedrijven dan wordt tekort gedaan aan het geheel. In het weekblad *De Boerderij* van 7 oktober jl. stond het artikel: Naast subsidie de sanering. Dit had met name betrekking op de biologische varkenssector. Er is destijds een convenant gesloten tussen een groot winkelbedrijf en de biologische varkenshouders. Nu blijkt de afzet veel lager dan gedacht en gewenst en liggen er plannen klaar voor sanering waarmee behoorlijke kosten zijn gemoeid. Spreker informeert in hoeverre hiermee recent ingezette provinciale middelen zijn gemoeid. Tot slot pleit spreker ervoor meer energie te steken in de promotie van de productieafzet en te bezien of er wellicht op het gebied van productontwikkeling iets kan worden gedaan.

De heer Damen stelt voor de resultaten van de evaluatie van LAMI, die inmiddels is afgerond, integraal te agenderen voor de commissies WEM en REG gezamenlijk omdat het veel verder gaat dan alleen de biologische landbouw. Dit is ook de wens van het bestuur van LAMI.

Mw. Das ondersteunt het voorstel van de heer Damen. Zij verzoekt om spoedige agendering omdat een aantal elementen samenhangt met het in ontwikkeling zijnde PMP, WHP en Streekplan. De GL-fractie deelt de zorg van de SGP-fractie over stagnering in de vraag naar biologische producten. Tot slot informeert spreker naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van biologische catering in het Provinciehuis.

De heer De Vries deelt mede, dat de SP-fractie het voorstel van de heer Damen steunt.

De heer Jongsma deelt mede dat de CDA-fractie het voorstel van de heer Damen steunt, mits de discussie kan worden gevoerd op basis van een nader onderbouwde notitie.

De heer Van Malenstein deelt mede dat ook de PvdA-fractie het voorstel van de heer Damen steunt.

Gedeputeerde Binnekamp merkt op dat de provincie op dezelfde lijn zit als de SGP-fractie. Een en ander zal ook blijken uit de resultaten van de evaluatie van LAMI. Het is spreker niet bekend hoe het staat met het gebruik van biologische producten in het Provinciehuis.

De heer Van der Wind deelt mede dat de SGP-fractie zich kan vinden in het voorstel van de heer Damen. Gelet op de door hem geschetste ontwikkelingen pleit spreker voor een spoedige agendering.

De heer Damen, voorzitter van LAMI, zegt toe de Managementsamenvatting Evaluatie Plan van Aanpak Biologische Landbouw aan de Griffie te zullen verstrekken, zodat de statengriffie voor verspreiding en agendering kan zorgdragen.

7. Waterhuishoudingsplan 3 (WHP)

De heer Van der Vat licht de stand van zaken met betrekking tot het WHP 3 toe aan de hand van een presentatie.

De presentatie wordt separaat verzonden. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Damen memoreert dat destijds is afgesproken dat het WHP qua procedure parallel zou lopen aan het streekplan. Op grond van het onderhavige stuk en de toelichting van de heer Van der Vat heeft spreker de indruk, dat dit niet gaat lukken. Dit heeft o.a. te maken met de Reconstructiewetgeving, die in de visie van spreker nogal wat gevolgen heeft voor de inkleuring van de voorliggende kaart. Ter illustratie wijst spreker op het reconstructiegebied Utrechtse/Gelderse vallei in relatie tot de nitraatrichtlijnen, de Mestwet en het daaraan gekoppelde al dan niet verplaatsen van bedrijven, het vasthouden aan de grote robuuste verbindingzones. Op grond van het vorenstaande is het de vraag in hoeverre het WHP nog wel uitvoerbaar is binnen het streekplan, de

Reconstructiewet en de Brusselse wetgeving over nitraat, mest en grondwater. De VVD-fractie spreekt hierover haar zorg uit.

Op blz. 3 staat dat met de waterschappen nog geen overeenstemming is bereikt conform het Nationaal Bestuursakkoord Water over het in 2015 voldoen van de watersystemen aan de werknormen voor wateroverlast. In het conceptontwerpplan wordt dit aan de waterschappen opgedragen als resultaatverplichting. Spreker informeert wanneer overeenstemming met de waterschappen wordt bereikt en of dit parallel loopt met de uitgangspunten die zijn gesteld in het WHP.

Samenvattend merkt spreker op dat het WHP haalbaar en betaalbaar moet zijn en duidelijkheid moet scheppen naar alle sectoren en actoren in het veld. De VVD-fractie spreekt haar zorg hierover uit.

De heer Vis deelt mede dat de GL-fractie zich aansluit bij het betoog van de VVD-fractie. Indien geschreven wordt dat water als sturend principe boven aan de agenda staat, zal dat invloed hebben op het streekplan. In die zin ware het beter geweest als het WHP qua procedure wat vooruit had gelopen op het streekplan.

De heer Ploeger deelt mede dat de D66-fractie met belangstelling de hele procedure afwacht. De bedoeling was dat water een leidend principe werd. Indien wordt gezegd dat de ruimtelijke aspecten die in het conceptstreekplan zijn vastgelegd ook gaan gelden voor het WHP vreest spreker dat water toch weer volgend in plaats van leidend wordt.

De heer Landman deelt mede dat de CU-fractie zich ervan bewust is dat juist in deze fase van planvorming de slag moet worden gemaakt van water gecombineerd met ruimte. Gepoogd wordt de voorbereiding van het streekplan gelijktijdig te laten oplopen met het WHP, hetgeen in de visie van spreker ook een voorwaarde is om een en ander goed op elkaar te kunnen afstemmen. Spreker acht het een goede zaak dat in het onderhavige plan het Waterbeheer 21^e eeuw (vasthouden-bergen-afvoeren) een belangrijk uitgangspunt is.

Met betrekking tot het onderhavige conceptontwerp WHP pleit de CU-fractie voor een 3-tal wijzigingen alvorens met het ontwerp naar buiten te treden.

In het huidige voorontwerp wordt de waterhuishouding nogal benaderd vanuit de wat eenzijdige, functionele hoek (de gebruiksfuncties). De CU-fractie mist de cultuurhistorie. De rol van water heeft een hele lange historie als men kijkt naar de verveningen, de droogmakerijen, de kwelgebieden, e.d. Op grond van het vorenstaande stelt spreker dan ook voor aan de tabel op blz. 4, de thema's, als 8^e thema de cultuurhistorie toe te voegen met als doelstelling dat het toekomstig waterbeheer wordt uitgevoerd met respect voor cultuurhistorische waarden. Dit zou kunnen worden ingevuld door na te gaan of de onlangs door PS vastgestelde cultuurhistorische Hoofdstructuur elementen bevat die van invloed zijn op de inrichting van het watersysteem en de wijzigingen die eventueel in het watersysteem moeten plaatsvinden goed in te bedden in het WHP. In de tweede plaats vestigt spreker de aandacht op de drooglegging van veenweidegebieden. In het plan staat dat 60 cm drooglegging als maximum voor diepe veenweidegebieden wordt gezien in verband met de anders te sterke zakking van het maaiveld. De 60 cm is een min of meer landelijk gehanteerde norm. In die zin heeft de CU-fractie moeite met de toevoeging: afhankelijk van gemaakte afspraken. Spreker pleit ervoor te volstaan met het aangeven van 60 cm als limiet, dat ook op te nemen in de peilbesluiten door de waterschappen en de toevoeging te schrappen. In de derde plaats wordt op blz. 9 gesproken over het vaststellen van het veiligheidsniveau van de boezemwaterkeringen. De provincie moet hiertoe normen stellen op basis waarvan de waterschappen vervolgens plannen gaan ontwikkelen om aan de normen te voldoen. Mede gelet op de gebeurtenissen in Wilnis is spreker van mening dat het veel te laat is dat de normen pas in 2006 vastgesteld behoeven te zijn. Op grond van het feit dat dit actiepunt al in de vorige versie van het WHP stond opgenomen, geeft spreker in overweging de veiligheidsnormering in het onderhavige plan niet als actie- maar als punt van uitvoering van het oude plan op te nemen.

De heer De Vries deelt mede dat hij nog niet in de gelegenheid is geweest dit stuk te beoordelen.

De heer Van der Wind sluit zich voor wat betreft de reconstructie in relatie tot het onderhavige plan aan bij het betoog van de VVD-fractie. De SGP-fractie vraagt aandacht voor de Europese Kaderrichtlijn. De provincie heeft de mogelijkheid daarin haar eigen doelen te stellen. De vraag is waar de Brusselse bevoegdheden beginnen i.c. de provinciale bevoegdheden eindigen. Er wordt gesproken over haalbare ambities. De SGP-fractie hecht eraan op te merken dat zij realiteitszin in deze boven ambitie stelt. In die zin pleit spreker ervoor voorzichtigheid te betrachten met het vaststellen van categorieën. Zeker bij vermenging van functies zal een goede doorberekening moeten worden gemaakt. Er kunnen thans eenvoudig indelingen worden gemaakt, maar indien bij bepaalde beïnvloeding vanuit de ene sector naar de ander sector over een aantal jaren blijkt dat normen niet haalbaar zijn, wordt de provincie daarop door Brussel afgerekend. De provincie zal zich derhalve terdege moeten beraden over de te kiezen positie. Spreker sluit zich aan bij de opmerking van de CU-fractie over de cultuurhistorie. In het kader van de 60 cm verbaast het spreker dat er niet gesproken wordt over een minimale drooglegging, omdat in robuuste zones de drooglegging in bepaalde gebieden misschien slechts 25 cm zal zijn. Indien men kijkt naar de mogelijke doorwerking voor het cultuurhistorisch landschap vreest spreker dat het voor het merendeel van de landbouw desastreuze gevolgen heeft. Voordat hier definitieve keuzes worden gemaakt, moeten die effecten duidelijk in beeld worden gebracht. Spreker wil de problemen van bodemdaling hiermee niet onderkennen, maar hij vraagt zich af waarom er niet over een minimum drooglegging wordt gesproken.

Mw. Boot ondersteunt het voorstel van de CU-fractie met betrekking tot de veiligheidsnormering.

Mw. Vonk merkt met betrekking tot de 5 punten op blz. 3 het volgende op. Punt 1, toepassing voorkeursvolgorde maatregelen vasthouden-bergen-afvoeren, lijkt de CDA-fractie een hele rigide vorm. Spreekster ziet dit graag genuanceerd in de zin dat datgene moet worden gedaan wat mogelijk is. Ten aanzien van punt 2, resultaatverplichting voor het voldoen aan de normen voor wateroverlast, pleit de CDA-fractie ervoor meer druk te zetten op de waterschappen. Over punt 5, invulling toezichthoudende rol provincie, zal een keer de discussie moeten worden aangegaan. Spreekster ziet in deze geen uitvoerende taak voor de provincie, maar zeker zal bekeken moeten worden hoe het toezicht op de waterschappen kan worden verbeterd. Met betrekking tot punt 3, peilbeheer in het veenweidegebied, sluit de CDA-fractie zich aan bij het betoog van de SGP-fractie en pleit ervoor ook een minimum normering op te nemen. Wellicht zal in dat geval moeten worden afgestapt van de robuuste peilvakken. In dat kader vraagt spreekster ook de aandacht voor de regeling natuurlijke handicaps. Met betrekking tot de Groene Diensten hecht spreekster eraan op te merken dat deze diensten moeten worden aangemerkt als een ondersteuning van inkomen; het kan nooit een hoofdkomen zijn of voldoende inkomen genereren voor het wegvallen van inkomen als gevolg van een schade of een negatieve invloed van hogere peilbesluiten. Tot slot deelt spreekster mede, dat het landschappelijk aspect in het veenweidegebied niet uit het oog moet worden verloren.

Mw. Fokker merkt op dat de PvdA-fractie de afstemming van plannen extra wil benadrukken, zeker nu door PS is uitgesproken dat water het leidend principe moet zijn. Met betrekking tot de trits vasthouden-bergen-afvoeren pleit de PvdA-fractie ervoor ook afvoer een kans te geven. In het verleden is dat vaak onmogelijk gemaakt. Dit zou kunnen door verbreden van rivierbeddingen en het aanleggen van watergeulen conform het project ruimte voor de rivieren. De PvdA-fractie wil graag kennis nemen van de deelstroomgebiedsvisies om een goed beeld te krijgen van het WHP. Spreekster memoreert dat de PvdA-fractie heeft gepleit voor intensivering van het toezicht op de waterschappen dan wel in ieder geval voor een discussie om te komen tot een betere inrichting van dat toezicht. De PvdA-fractie mist in het onderhavige plan percentages; zij informeert of zij goed heeft begrepen dat die nog moeten komen. Spreekster vestigt de aandacht op de reactie van de PCMW, die ter kennisname is geagendeerd. De PvdA-fractie ondersteunt de suggesties van de PCMW en pleit ervoor hiernaar serieus te kijken. Spreekster informeert naar de criteria van een hydrologisch beschermingsgebied. Dit zou in het plan wat explicieter kunnen worden aangeduid. De PvdA-fractie vindt de 60 cm in het kader van de drooglegging erg veel gelet op de inklinking en is er voorstander van hierover nader van gedachten te wisselen. De PvdA-fractie mist de rol van de burger als consument en gebruiker in het WHP. In dit kader wijst zij op de privé-onttrekkingen ten behoeve van het besproeien van tuinen hetgeen de kostbare drinkwaterlaag aantast. In overweging wordt gegeven dit te regelen via een vergunning. Tot slot deelt spreekster mede dat de waterketenbenadering, waarop het IPO lang heeft aangedrongen, door het rijk zal worden ondersteund. De provincie kan daarmee haar voordeel doen.

De heer Vis merkt op dat de D66-fractie er vanuit gaat dat met het advies van de PCMW rekening wordt gehouden. De PCMW is inmiddels niet meer een adviescommissie aan de Staten maar aan GS. Spreker informeert of dat al als zodanig is geregeld.

Gedeputeerde Binnekamp memoreert dat het om een conceptontwerp gaat en nog een lange weg te gaan is. Uiteindelijk is het aan PS om in het najaar van 2004 een besluit te nemen over het definitieve ontwerp WHP3. Het is nog steeds de bedoeling het WHP parallel te laten lopen aan het streekplan. In het streekplan is een groot gedeelte gewijd aan het WHP o.a. hoe wordt omgegaan met de watertoets, de zoeklocatie voor waterberging. Het is de bedoeling dat te zijner tijd die keuzes kunnen worden gemaakt binnen het WHP om het vervolgens in het streekplan definitief te verwerken. Hoe de inhoud van het WHP zich verhoudt tot bijv. de Reconstructiewet is bekeken. Duidelijk is dat de uitvoering van de Reconstructiewet voorrang heeft en als zodanig in het WHP moet worden verwerkt. Spreker heeft begrip voor de zorg over de samenloop en zegt toe daarnaar in het voortgangstraject goed te zullen kijken. Getracht zal worden de samenloop te bevorderen en spreker heeft vooralsnog niet de indruk dat het niet lukt de processen parallel aan elkaar te laten lopen. De adviezen van de PCMW worden betrokken bij de voortgang van het WHP. Aan de commissie wordt gerapporteerd wat GS met die adviezen hebben gedaan. Indien GS afwijken van de adviezen van de PCMW zal dit ook richting PCMW worden gemotiveerd. Kijkend naar het streekplan en het NBW heeft spreker absoluut niet de indruk dat water niet leidend maar weer volgend wordt. Juist het tegendeel. Indien een en ander in het streekplan en het WHP op elkaar kan worden afgestemd, is spreker ervan overtuigd dat water zeer leidend zal zijn. In het concept-streekplan is ook al rekening gehouden met watertoets. Het gaat om water gecombineerd met ruimte. In dat kader verwijst spreker naar het project ruimte voor de rivieren. Naast ruimtelijke aspecten worden ook technische mogelijkheden bekeken zoals afvoer. Er moet een evenwicht komen in het zoeken naar en het creëren van ruimte voor water hetgeen te maken heeft met berging, met piek- en droogtebestrijding. De trits van vasthouden-bergen-afvoeren zal worden gevolgd. Dit is ook afgesproken in het NBW. Spreker neemt de suggestie over de cultuurhistorische hoogstructuur mee. Water heeft een belangrijke invloed op de cultuurhistorie. Spreker wijst hierbij o.a. op de Hollandse Waterlinie. Drooglegging veenweidegebied is een uitermate groot probleem. Dit is ook een van de oorzaken waarom het plan De Venen nog niet tot wording is

gekomen. De agrariërs hebben belang bij een zo laag mogelijk peil; als het gaat om de bodemdalingen is een zo hoog mogelijk peil van belang. Van het maximum van 60 cm kan worden afgeweken. De CU-fractie pleit voor het opnemen van de 60 cm als limiet. Zo ver is spreker niet. Hij is wel voornemens in overleg met gedeputeerde Lokker met name voor het veenweidegebied op maatwerk aan te sturen. Als het gaat om het veenweidegebied hangt het WHP heel nauw samen met het plan De Venen. Robuuste peilvakken is een wens die in het conceptontwerp is neergelegd, omdat de niveaus enorm verschillen en vele onderbemalingen plaatsvinden in het gebied. De intentie is te bekijken hoe de peilvakken op een breder gebied kunnen worden gehanteerd. De opmerkingen ter zake neemt spreker mee in de verdere ontwikkeling van het WHP en in het overleg met de diverse actoren. Ook natuurontwikkeling speelt een belangrijke rol in dit gebied. Er moet duidelijkheid komen voor het gebied zelf, voor de beheersbaarheid, voor de bodemdaling die aanzienlijk is, e.d. Spreker wil hiermee aangeven dat heel veel belangen spelen. Daarvoor moet maatwerk worden ontwikkeld. Dat zal zeker gebeuren in het kader van het plan van aanpak De Venen en het WHP. Met betrekking tot de normen voor de secundaire waterkeringen verwacht spreker dat hij de commissie in het voorjaar 2004 hierover nader kan informeren. Aan de normontwikkeling wordt hard gewerkt. De normontwikkeling ten aanzien van de primaire niet-direct waterkerende geschiedt door het rijk. GS staan voor dat het toezicht op de waterschappen aanzienlijk verbeterd op korte termijn. Hiervoor wordt een discussiestuk ontwikkeld. Spreker heeft reeds toegezegd de commissie daarbij te zullen betrekken.

Mw. Fokker deelt mede dat de PvdA-fractie niet uitsluit dat dit tot een andere bevoegdheidsverdeling zou kunnen leiden indien het toezicht wordt geïntensiveerd.

Gedeputeerde Binnekamp zet uiteen dat de bestuurlijke constructie voorlopig niet aan de orde is. Het rijk is daarvan geen voorstander. Indien de toezichhoudende rol is ingekaderd en dit niet blijkt te werken, zal die discussie wellicht weer aan de orde komen. De deelstroomgebiedsvisies zijn destijds verspreid. Wellicht kunnen de nieuwe statenleden binnen hun fractie daarvan nog een exemplaar verkrijgen. Het gaat nl. om vrij kostbare boekwerkjes.

De heer Van der Vat merkt op de vraag over de criteria voor de hydrologische beschermingsgebieden te moeten doorspelen aan zijn collega ecologe. Wel is spreker bekend dat het gaat om de bovenstroomse gebieden; de gebieden die de waterkwaliteit beïnvloeden van gebieden van een hoge ecologische waarde. Spreker wijst er vervolgens op dat een voorloper van het onderhavige stuk na enkele redactionele wijzigingen op 1 juli jl. door GS is vrijgegeven voor externe verspreiding. Het stuk is reeds ambtelijk besproken met de maatschappelijke partijen en de waterschappen en wordt binnenkort ook bestuurlijk met de waterschappen besproken. Voor wat betreft de 60 cm maximale drooglegging licht spreker toe dat het gaat om peilvak gemiddelde drooglegging. Dan nog kan dit echter in bepaalde gebieden tot problemen leiden.

Het verheugt de heer Damen dat de gedeputeerde de problematiek rondom de reconstructie serieus neemt. Indien duidelijkheid bestaat over de Reconstructiewet acht spreker het wenselijk de gevolgen hiervan voor de diverse plannen te agenderen voor de commissie. Ook de opmerking over het streven naar maatwerk verheugt spreker. Hij informeert of hij daaruit ook mag afleiden dat, indien zich ontwikkelingen voordoen die wellicht niet parallel lopen, in het WHP flexibiliteit wordt betracht deze gedurende de uitvoeringsperiode aan te passen.

De heer Ploeger handhaaft zijn zorg over het water als leidend principe omdat in het streekplan nog te weinig cruciale keuzen worden gemaakt over wat al dan niet moet gebeuren met bepaalde locaties. Tevens handhaaft spreker zijn zorg over de pilots in het kader van de GGOR. Indien die pilots pas in 2005 zijn afgerond is de vraag op welke wijze het resultaat nog kan worden meegenomen in het inmiddels vastgestelde streekplan. Tot slot vraagt spreker zich onderverwijzing naar het statenwerkplan af, op welk moment de commissie ten aanzien van een dergelijk strategisch plan kaders gaat opstellen.

Het verheugt de heer Landman dat de gedeputeerde nogmaals heeft bevestigd dat GS de trits zal blijven volgen als uitgangspunt. Spreker pleit ervoor dat niet rigide te doen. Ook de beantwoording met betrekking tot de cultuurhistorie verheugt spreker. Spreker verduidelijkt in de veenweidegebieden voor de landbouw te pleiten voor een maximale drooglegging van 60 cm. Indien een hoger peil gewenst wordt geacht, heeft de CU-fractie daar geen moeite mee. De landbouw heeft echter behoefte aan een wat lager peil. Indien men echter lager gaat dan 60 cm dan is sprake van een ernstige versterking van bodemdalende effecten. Ook in landbouwkringen wordt de 60 cm zeker op veenweidegebied acceptabel geacht. Spreker heeft er slechts voor gepleit de zinsnede: "behoudens eerder gemaakte afspraken" te schrappen en vast te houden aan een vaste norm van 60 cm maximale drooglegging. Spreker kan zich voorstellen dat dergelijke afspraken worden 'opgeschoond' bij nieuwe peilbesluiten.

De heer Van der Wind is er geen voorstander van eerder gemaakte afspraken zondermeer te schrappen bij nieuwe peilbesluiten. Hierbij dient de opmerking van de gedeputeerde te worden betrokken, dat GS wellicht naar wat minder robuuste peilvlakken willen. Een gemiddelde drooglegging van 60 cm kan in zijn visie zeker leiden tot grote problemen. Spreker benadrukt nogmaals het belang van het in beeld brengen van de autonome ontwikkelingen om te voorkomen dat op bepaalde gebieden de doelen wellicht worden gehaald maar deze hiermee op andere gebieden teniet worden gedaan. De Europese Kaderrichtlijn komt op de provincie af. In het traject dat nu volgt acht spreker het van belang goed in beeld te hebben wat de minimale- en maximale

mogelijkheden zijn van de provincie, zodat gewogen en zoveel mogelijk doorgerekende besluiten kunnen worden genomen. Indien men nu al problemen constateert ten aanzien van beïnvloeding van elkaars gebieden, wordt de provincie daarop door Brussel afgerekend. In de beleving van de SGP-fractie liggen er al lange tijd mogelijkheden iets te doen met de regeling natuurlijke handicaps ware het niet dat Den Haag een verkeerde invulling geeft aan deze subsidiemogelijkheid. Spreker pleit ervoor hieraan aandacht te besteden. De GLTO heeft dit al een aantal keren aangekaart, maar het krijgt geen handen en voeten. Wanneer in het veenweidegebied naar nieuwe peilbesluiten wordt gegaan, zal hierover duidelijkheid moeten bestaan.

Mw. Boot memoreert de suggestie de veiligheidsnormering in het onderhavige WHP als uitvoeringspunt op te nemen als uitvloeisel van het vorige WHP.

Het antwoord van de gedeputeerde ter zake het maatwerk in de veenweidegebieden verheugt mw. Vonk. De CDA-fractie pleit ervoor in het conceptontwerp wat meer woorden te wijden aan de 60 cm omdat de huidige formulering blijkbaar verwarring oproept. Spreekster sluit zich voor wat betreft de regeling natuurlijke handicaps aan bij het betoeg van de heer Van der Wind.

Mw. Fokker merkt op dat de PvdA-fractie voorstander is van robuuste peilvakken. Indien men doorgaat met de drooglegging is het h.i. een vorm van korte termijn denken dat een boer daar economisch geen schade van zal hebben, omdat hij uiteindelijk zijn eigen land weg maalt. In die zin is spreekster van mening dat er voor de provincie een verantwoordelijkheid ligt om ook verder dan de middellange termijn te kijken.

Gedeputeerde Binnekamp is van mening dat binnen de kaders die PS eind volgend jaar stellen zoveel flexibiliteit moet zitten dat toekomstige ontwikkelingen, zoals door de VVD-fractie gememoreerd, daarin moeten kunnen worden meegenomen. Spreker blijft van mening verschillen met de D66-fractie. In de visie van spreker is de aandacht voor water absoluut groter dan in het verleden. De waterparagraaf is nog nooit eerder zo manifest in het streekplan opgenomen. In het ontwerpstreekplan is een goed instrumentarium ingebouwd om water juist heel goed leidend te laten zijn. De opmerking over de mogelijkheid de uitkomsten van o.a. de pilots in het kader van het GGOR nog mee te nemen in het inmiddels vastgestelde streekplan neemt spreker mee. Spreker hecht eraan op te merken dat de trits niet zaligmakend is. Het is een uitgangspunt waarvan gemotiveerd moet kunnen worden afgeweken. Over de 60 cm in relatie tot de peilbesluiten zal spreker overleg voeren met de waterschappen en de GLTO.

De heer Reerink geeft in overweging ook de natuurorganisaties in dat overleg te betrekken.

Gedeputeerde Binnekamp zegt dit toe. Spreker merkt op het overleg niet lang te willen uitstellen, omdat met name bij de agrariërs grote behoefte is aan duidelijkheid. Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van de heer Landman antwoordt spreker dat het vanzelf spreekt dat in dit kader ook overleg wordt gevoerd met de aangrenzende provincies. Het rijk is verantwoordelijk voor de normen en de ambities die gesteld moeten worden als het gaat om de Kaderrichtlijn Water. Spreker heeft er bij de Staatssecretaris voor gepleit te waken voor een te hoge normstelling, omdat Nederland daarop wordt afgerekend. Binnen de RWO wordt met alle partijen van gedachten gewisseld over een acceptabel, realistisch en uitvoerbaar normenstelsel. Het RWO adviseert het Kabinet op dit punt en het Kabinet gaat vervolgens de discussie met Brussel aan. De invloed die in dit kader kan worden uitgeoefend is derhalve beperkt. Spreker onderstreept dat rekening moet worden gehouden met de verwevenheid van landschap, natuurontwikkeling, e.d. Functies mogen op termijn niet verloren gaan. Spreker memoreert dat het onderwerp regeling natuurlijke handicaps thuishoort bij de commissie REG. Wel kan hij mededelen dat de Minister van Landbouw twijfelt aan deelname aan de subsidieregeling in verband met de kosten. Met betrekking tot de veiligheidsnormering verwijst spreker naar zijn antwoord in eerste termijn. Dat de PvdA-fractie pleit voor robuuste peilvakken neemt spreker mee. Tot slot bedankt spreker de commissie voor de inhoudelijke opmerkingen.

10. Rapportage waterschappen kwaliteit secundaire waterkeringen (motie Wilnis)

De heer Jongsma deelt mede dat het verwachtingspatroon van de CDA-fractie mede door de motie hoog was gesteld. De inhoud van de rapportage is teleurstellend. De vraag met betrekking tot het veiligheidsaspect wordt niet beantwoord. Eén waterschap geeft zelfs aan dat op een bepaald criterium niet kan worden gerapporteerd wegens het ontbreken van normen. Geconcludeerd kan worden dat een aantal zaken nog nader moet worden ingevuld. Ten aanzien van het vervolg wordt op blz. 3 van het onderhavige stuk gesteld dat het beheerdersoordeel van de waterschappen hierbij uitgangspunt zal zijn. De CDA-fractie vraagt hoe dit moet worden gezien in relatie tot de toezichtrol van de provincie op de waterschappen.

Mw. Boot sluit zich aan bij het betoeg van de CDA-fractie.

De heer Van der Wind sluit zich aan bij het betoeg van de CDA-fractie. De SGP-fractie stelt vast, dat een aantal zaken wordt geconstateerd die niet direct kunnen worden opgelost. Spreker informeert in hoeverre hiervoor wordt gekeken naar noodoplossingen voor de korte termijn.

De heer De Vries deelt mede dat ook deze kwestie over de controle op de waterschappen wederom bij de SP-fractie de vraag oproept of aan de waterschappen geen ander vorm moet worden gegeven en of een deel van hun bevoegdheden niet beter bij de provincie kan worden neergelegd.

De heer Landman memoreert dat PS een motie hebben aangenomen waarin met name naar aanleiding van de gebeurtenissen in Wilnis werd aangedrongen op aanscherping van het toezicht op de waterschappen. De inhoud van de onderhavige rapportage wekt de indruk dat de drie Utrechtse waterschappen na het signaal zijn overgegaan tot intensieve inspecties van de dijken en zwakke plekken direct hebben aangepakt. Op grond van deze rapportage meent de CU-fractie dat door de waterschappen adequaat is gereageerd op de gebeurtenissen. Spreker spreekt hiervoor zijn waardering uit. De waterschappen geven echter aan in afwachting te zijn van de veiligheidstoets, waarvoor de normen nog ontbreken. De gedeputeerde heeft in het kader van het WHP aangekondigd dat deze normen medio 2004 tegemoet kunnen worden gezien. De CU-fractie wacht vooralsnog de eindrapportage af.

De heer Ploeger deelt mede dat ook de D66-fractie de eindrapportage met belangstelling afwacht. Met betrekking tot het onderhavige stuk merkt spreker op dat het hem wel bevreemdt dat HDSR en HAV blijkaar wel criteria en normen hebben om stabiliteit e.d. te meten en alleen AGV niet. Voorts spreekt hij zijn zorg uit over de passage waarin staat dat een paar acute knelpunten bij veendijken zijn opgelost met steunbermen en ophogingen. Spreker heeft begrepen dat dit vorig jaar ook in Wilnis is gebeurd en dat dit nu juist het stuk dijk is dat is weggeslagen.

Mw. Das informeert wat GS gaan doen met het onderhavige resultaat en straks met het eindresultaat. De GL-fractie mist in het onderhavige stuk wat de rol van het IPO is in deze.

De heer Damen spreekt namens de VVD-fractie zijn waardering uit voor het feit dat toch met de onderhavige rapportage een aantal gegevens opp tafel ligt. De VVD-fractie sluit zich aan bij de opmerking van de CDA-fractie dat nog onduidelijkheid bestaat over de normering van de veiligheid. De VVD-fractie wacht met belangstelling de eindrapportage af. Tot slot hecht spreker eraan op te merken, dat de VVD-fractie vooralsnog voor het in stand houden van de waterschappen is.

De heer Reerink vestigt de aandacht op blz. 1 van de onderhavige notitie, waarin staat dat overeenkomstig de toezegging in de commissie BEM de reactie van de waterschappen met het bijbehorende kaartmateriaal wordt aangeboden. Het kaartmateriaal ontbreekt echter. Spreker heeft grote moeite met deze gang van zaken. Dat er nog geen normen zijn vastgesteld is zowel de waterschappen als de provincie aan te rekenen. Spreker deelt de verbazing van de D66-fractie dat sommige waterschappen wel en andere blijkaar niet over criteria beschikt. O.a. op blz. 2 wordt gesproken over spijmaatregelen. Spreker informeert wat hiermee wordt bedoeld. De PvdA-fractie vindt het zorgwekkend dat HAV op blz. 3 aangeeft niets te kunnen zeggen over de hoogte omdat er te weinig gegevens bekend zijn. Tot slot vestigt spreker de aandacht op de passage dat volgens het onderhoudsprogramma het in rood aangegeven gedeelte in 2005 wordt verbeterd. De PvdA-fractie vindt dit laat voor een gebied waar het niet goed zit. Spreker verzoekt hieraan aandacht te besteden.

Gedeputeerde Binnekamp merkt op de rapportage ook wat teleurstellend te vinden omdat in de motie feitelijk wordt gevraagd wat in technische zin de toestand van de dijken is en wat de oorzaak is van de dijkverschuiving. AGV heeft met betrekking tot de laatste vraag geantwoord dat men er nog niet uit is. Het onderzoek wordt verricht door GEO Delft. Over de technische toestand van de dijken heeft de provincie wel een beeld gekregen van de waterschappen in de zin van de zwakke plekken. Gelet op het aantal kilometers dijk waarvan sprake is in de provincie Utrecht kan worden geconstateerd dat het merendeel in technische zin aanvaardbaar is. Spreker onderschrijft dat de waterschappen snel maatregelen hebben getroffen. Op dit moment wordt nog steeds geïnspecteerd en waar nodig maatregelen getroffen. De waterschappen hebben conform de wens van de staten voor 1 november gereageerd, maar er is geen sprake van een goede technische onderbouwing van de (niet) zwakke plekken. Inmiddels laat de provincie op basis van de gegevens die door de waterschappen zijn geleverd door Fugro een onderzoek doen. Spreker is er van overtuigd dat op dit moment alles wordt gedaan om de veiligheid zo optimaal mogelijk te garanderen. De maatregelen die in 2005 moeten worden genomen moeten worden gezien in een breder verband. Voor de zwakke plekken die in de onderhavige stukken worden genoemd is al continue aandacht om de veiligheid te garanderen. De opmerking van de PvdA-fractie ten aanzien van de 2^e bullit op blz. 2 neemt spreker mee in zijn overleg met de waterschappen. Voorts zal dit moeten worden meegenomen in het rapport dat door Fugro wordt uitgebracht.

Spreker kan zich niet voorstellen dat het ene waterschap wel, en het andere niet over normen beschikt. Hij veronderstelt dat bedoeld wordt op de Legger, die technische voorwaarden bevat. Normering heeft echter een wat zwaarder karakter. De normen zijn overigens in tegenstelling tot de primaire waterkeringen voor de secundaire waterkeringen niet wettelijk voorgeschreven. Dit laat onverlet dat begin 2003 een start is gemaakt met de ontwikkeling van de normen. Zodra het onderzoek is afgerond wordt de commissie adequaat geïnformeerd. De commissie krijgt inzicht in het technische rapport van Fugro. Het streven is erop gericht de duidelijkheid in januari/februari 2004 te verstrekken. In IPO-verband wordt wel gesproken over normering, maar dit neemt niet weg dat de normering voor het huidige gebied naar voren moet worden getrokken. Spreker betreurt dat het kaartmateriaal niet als bijlage is bijgevoegd. Wat de spijmaatregelen inhouden moet spreker nagaan.

De heer Van der Wind merkt op dat deze zaak voor de SGP-fractie geen aanleiding is om te twijfelen aan het voortbestaan van de waterschappen.

De heer De Vries merkt op ingenomen te zijn met de insteek van de gedeputeerde. Voor wat betreft de taak van de waterschappen sluit de SP-fractie zich aan bij het betoog van de PvdA-fractie, verwoord in de laatste statenvergadering.

De heer Ploeger vraagt extra aandacht voor de expliciete uitspraak van AGV dat zij niet beschikken over criteria en normen.

De heer Damen hecht eraan op te merken dat ook de VVD-fractie de mening deelt dat de inhoud van de rapportage teleurstellend is.

8. Aanpassing tarief grondwaterheffing

De heer Van Malenstein informeert waarom eerst wordt overgeheveld van de ene reserve naar de andere reserve en vervolgens toch sprake is van een tariefsverhoging.

Mw. Swets merkt op dat de CDA-fractie op het standpunt staat dat men wel kritisch moet blijven op de kostenkant. Het betreft nl. wel een verhoging van meer dan 40%. De helft van de kosten gaat naar beleid en planvorming. Spreekster informeert wat dit inhoudt. Aan het eind van het statenvoorstel staat dat sprake is van een tijdelijke referendumwet hetgeen betekent dat het besluit niet eerder inwerking kan treden dan 6 weken na bekendmaking van het besluit. Spreekster vraagt zich af waarom dit niet eerder aan de commissie is voorgelegd.

De heer Damen deelt mede dat de VVD-fractie zich aansluit bij het betoog van de CDA-fractie.

Gedeputeerde Binnekamp deelt mede dat het feit dat dit onderwerp niet eerder aan de commissie is voorgelegd een aantal oorzaken kent. Een en ander heeft o.a. te maken met werkdruk en onderbezetting. Uitgangspunt is deze gang van zaken in toekomstige gevallen te voorkomen.

De heer Roberts zet uiteen dat met de overheveling niet alle te verwachten kosten kunnen worden bestreden. De overheveling drukt wel de heffing. Beleid- en planvorming heeft met name met personele kosten te maken. Het betreft overigens niet alleen planvorming maar ook uitvoering van het Grondwaterbeheersplan.

De heer Reerink constateert naar aanleiding van de beantwoording dat een deel van de structurele kosten wordt gefinancierd met incidenteel geld.

De heer Roberts vervolgt dat in verband met de tijdelijke referendumwet de provincie inderdaad gebruik moet maken van de spoedprocedure die de wet biedt om het voor 1 januari a.s. in werking te kunnen laten treden.

Mw. Swets geeft in overweging zaken die betrekking hebben op de uitvoering ook als zodanig te benoemen.

Indien het een sterstuk wordt pleit de CDA-fractie ervoor in het blauwtje op te nemen dat deze werkwijze, ook al biedt de wet de mogelijkheid, niet wenselijk is en in de toekomst zal worden voorkomen.

De heer Ploeger deelt mede dit onderwerp mee terug te willen nemen naar zijn fractie.

De voorzitter stelt vast dat dit onderwerp niet als sterstuk kan worden geagendeerd.

9. Aanwending middelen Provinciaal Milieubeleidsplan (PMP) en Waterhuishoudingsplan (WHP) in 2004

De heer Damen deelt mede dat de VVD-fractie kan in stemmen met het onderhavige voorstel. Wel informeert spreker waarom bepaalde projecten nog niet zijn afgerond die wel afgerond hadden kunnen zijn in 2003. De VVD-fractie stemt in met agendering als sterstuk.

De GL-fractie, D66-fractie, CU-fractie, SP-fractie, SGP-fractie en LPF-fractie geven aan te kunnen instemmen met het onderhavige voorstel.

Mw. Swets deelt mede dat de CDA-fractie kan instemmen met het onderhavige voorstel met de kanttekening dat dit niet betekent dat bij bespreking van het nieuwe PMP en WHP medio 2004 deze projecten met een sterretje stilzwijgend zijn goedgekeurd.

Gedeputeerde Binnekamp bevestigt dat het laatste niet het geval is.

De heer Reerink deelt mede dat de PvdA-fractie zich kan vinden in het onderhavige voorstel. De PvdA-fractie informeert wanneer het project Jonge Honden afloopt. Voorts informeert spreker naar de stand van zaken met betrekking tot de uitreiking van de Milieuprijs. Tot slot vraagt spreker een nadere toelichting ten aanzien van de bedragen.

Gedeputeerde Binnekamp licht toe dat het gaat om gestarte projecten die doorlopen en veelal te maken hebben met wettelijke taken (monitoring). Het project Jonge Honden loopt nog steeds, maar ze blijven niet boventallig; ze zullen indalen in de organisatie. De Stad Utrecht doet dit jaar niet mee aan de Milieuprijs, maar heeft inmiddels te kennen gegeven daaraan volgend jaar wel weer mee te willen doen. De uitreiking van de provinciale Milieuprijs 2003 vindt op korte termijn plaats.

De heer Wagener licht toe dat de bedragen die genoemd zijn in de beslispunten een optelling is van de sterretjes; voor Water is daar nog € 110.00 toegevoegd voor de Europese Kaderrichtlijn Water. Bij Milieu is niet het gehele bedrag gevraagd omdat dan meer zou worden geclaimd dan in een half jaar zou kunnen worden uitgegeven. De € 750.000 is de helft van het voor 2004 beschikbare bedrag voor de uitvoering van strategische plannen. Het voorstel heeft dan ook alleen betrekking op de eerste helft van 2004.

De voorzitter stelt voor het vorenstaande in het voorstel van de statenvergadering nader te verduidelijken.

Gedeputeerde Binnekamp zegt dit toe.

De voorzitter concludeert dat de commissie instemt met het onderhavige voorstel, maar niet met agendering als sterstuk.

11. Rondvraag

De heer Jongsma informeert naar de stand van zaken met betrekking tot de financiële afwikkeling van de schade als gevolg van de dijkverschuiving in Wilnis.

Gedeputeerde Binnekamp memoreert in de commissie BEM te hebben toegezegd met een voorstel ter zake te komen. Spreker deelt mede dat hij deze week met de fractievoorzitters overleg voert om een voorstel aangaande de schademotie te bespreken.

Mw. Das merkt op dat op de termijnagenda een drietal onderwerpen met de datum van vandaag staat genoemd. Zij informeert waarom deze onderwerpen niet zijn geagendeerd.

De heer Graafhuis antwoordt dat de desbetreffende stukken niet vanuit de organisatie aan de statengriffie zijn aangeboden en derhalve ook niet geagendeerd konden worden.

12. Statenwerkplan

In verband met de tijd wordt de behandeling van dit agendapunt doorgeschoven naar de volgende vergadering.

De voorzitter stelt vast dat de commissie de agendapunten 13 en 14 voor kennisgeving aanneemt.

15. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 18.30 uur onder dankzegging voor ieders komst en inbreng.